

Debreceni Ítéltábla

Bhar.I.625/2020/32. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2021. június 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján, 2021. június 14. napján tanácsulésen meghozta a következö

í t é l e t e t:

A közösség elleni uszítás büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2020. szeptember 29. napján kihirdetett 4.Bf.149/2019/33. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint.

A bűnjelek körében a 7., 12., 13. sorszám alatti bűnjeleknél a „keresztalapú” megjelölés helyett a „kereszt alakú” megnevezés tüntetendő fel.

A „14. sorszám alapú ácsolt talpfa” kitétel mellőzendő.

A 14. és 15. sorszámú bűnjeleket érintően A/3-as lapon található a szövegfelirat.

Az elektronikus hírközlő hálózaton közzétett adatok végleges hozzáférhetlenné tételét illetően a 3. helyen szereplő URL helyesen: link

Az állam terhén maradó bűnügyi költség összege: 219.593,- (kettőszáztizenkilencezer-öttszázkilencvenhárom) forint.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban 30.000,- (harmincezer) forint a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s

I.

[1] A Gyöngyösi Járásbíróság 2019. február 5. napján kihirdetett 9.B.170/2018/11. számú ítéletével Terheltl vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 332. § b) pontja és c) pontjában meghatározott, aszerint minősülő és büntetendő folytatólagosan elkövetett közösség elleni uszítás büntettének vádja alól felmentette.

A bűnjelek lefoglalását megszüntette és a vádlott részére kiadni rendelte azokat. Az eljárás során felmerült bűnügyi költség vonatkozásában megállapította, hogy az az állam terhén marad.

[2] Az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2020. szeptember 29. napján meghozott 4.Bf.149/2019/33. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a vádlott születésének hónapját júniusról júliusra helyesbítette. A felmentő rendelkezést mellőzte. A vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett közösség elleni uszítás büntettében (Btk. 332. § b) pont és c) pont). Ezért őt 1 év szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Kimondta, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a végrehajtás esetleges elrendelése esetén börtön, a vádlott a büntetésből annak kétharmad része kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható. Határozott a bűnjelek sorsáról. Elrendelte az ügyben érintett elektronikus hírközlő hálózaton közzétett adatok végleges hozzáférhetetlenné tételét. Rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is. Megállapította a vádlott jelenlegi lakóhelyét és értesítési címét, rögzítette, hogy érvényes tartózkodási helye megváltozott, a korábbi bejelentett helység lakóhelye megszűnt.

II.

[3] A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott jelentett be fellebbezést bűncselekmény hiányában történő felmentése végett.

[4] A vádlott az eljárás folyamatban léte alatt végig hangsúlyozta, hogy nem a zsidósággal és a cigánysággal van problémája, mint homogén réteggel, hanem annak a bűnöző, jogtipró rétegével, mint ahogy ezt a gázai konfliktussal kapcsolatban is kifejtette. Álláspontja szerint az általa előadott beszédekkel és performance-val a politikai véleményét fogalmazta meg, bűncselekmény törvényi tényállási elemeit nem valósította meg, ezen eljárás is egy ellene folytatott politikai indíttatású koncepció per.

[5] A fellebbviteli főügyészség átiratában jelezte, hogy az ügy bírósági perjogi hibáktól mentes eljárást folytattak le. A járásbíróság a bizonyítás eredményeként érdemben megalapozott tényállást állapított meg, amely a törvényszék általi kiegészítéssel teljeskörű és a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 619. § (1) bekezdésének rendelkezésére tekintettel a harmadfokú eljárásban irányadó. A másodfokú bíróság az ítéletében törvényesen határozott a vádlott bűnösségéről, indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.

[6] A fellebbviteli főügyészség hivatkozott Magyarország Alaptörvénye IX. cikk (5) bekezdésére, továbbá a 30/1992. (V. 26.) AB határozatra, valamint a 12/1999. (V. 21.) AB határozatra.

[7] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az akasztófa, szégyenfa, az akasztás a végletes erőszak jelképe. Szimbolizálja a vádlotti gyűlöletbeszéd törekvését, amely – a véleménynyilvánítás Alaptörvényben biztosított jogát sértve – egyben más nemzeti, etnikai, illetve szexuális irányultságú csoport tagjai elleni gyűlöletre buzdítva azok kirekesztését célozza.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja értelmében a vádlott alaptalanul hivatkozik arra, hogy folytatólagos cselekményével nem merítette ki a közösség elleni uszítás büntetnének a Btk. 332. § b) pontja és c) pontjában rögzített törvényi tényállását. Uszító magatartásának törvényes jogkövetkezménye a másodfokú bíróság által vele szemben kiszabott büntetés, valamint alkalmazott intézkedések, ezért a másodfellebbezés eredményre nem vezethet.

A fellebbviteli főügyészség indítványozta a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

[8] Az ítéltábla az ügyben a Be. 620. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki.

[9] A vádlott védője az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a vádlott felmentését indítványozta. Felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása esetén előzetes mentesítésre tett indítványt.

A vádlott a nyilvános ülésen fenntartotta a felmentésre irányuló fellebbezését, az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Lényegét tekintve kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás szabadságával élt, amikor felhívta a figyelmet a gázai konfliktussal kapcsolatban. A szabad véleménynyilvánítás magában foglalhatja a túlzások, provokatív módszerek alkalmazását is (18/2004. (V.25.) AB határozat).

[10] Több helyen a világban akasztófával vezető politikusokat hoztak összefüggésbe, mégsem lett belőlük bírósági eljárás. Sokszor sajtóban megjelenő nyilatkozatokban sokkal durvább megfogalmazások hangzanak el, de felelősségre vonásuk másoknak emiatt nem volt tudomása szerint. A jelenkori holokausztot akarja megelőzni, felháborodást váltott ki benne a 2014-es „gázai mészárlás”. A világban mindenhol tüntetések voltak, elítélték az emberek

elleni véres támadást, a nemzetközi szervezetek a helyzetet mindkét fél részéről elkövetett háborús bűncselekményeknek minősítették. A vádlott szerint segíteni kell a megnyomorítottakon, ezért emelte fel szavát. Aggodalomra okot adó gondolatait osztotta meg a hallgatósággal, nem hangulatkeltő módon. Az emberek értelmét szólította meg, hogy gondolkodjanak el a történeteken, nem az érzelmükre hatott. A performance alkalmazása a meghökkentést szolgálta, provokatív elem, hogy mindenki jobban elgondolkozhasson azon, amit mondott. Nincs a beszédeiben nagyfokú ellenséges indulat, ellenséges, kárt okozó tevékenységre biztatás, mert csak ez lehetne uszítás. Az izgatás az érzelem felszabadítása, mely az értelem munkáját megbénítja. Lázítás az, amikor valaki az értelmi belátás elhomályosítása által, feszültségen keresztül akarja szítani az érzelmeket. Nem elítélendő a tette, hanem enyhítő körülmény, miszerint polgármesterként felemelte szavát a borzasztó események miatt.

[11] A másodfokú bíróság a bizonyítékokat egyoldalúan értékelte, szavakat ragadott ki, nem egységesen kezelte, teljes terjedelemben az elhangzottakat, téves így következtetése (Elsőfokú ítélet [19] és [29] bekezdések).

[12] A közösség elleni uszítás törvényi tényállása értelmében a társadalom csoportjai akkor élveznek védelmet, ha az alkotmányos elveket tiszteletben tartják, márpedig egy titkos társaság, a szabadkőművesek ilyen védelmet nem élvezhetnek. A vádlott álláspontja, hogy kritikai észrevételt tehet a társadalom csoportjai ellen, erre nincs tiltó rendelkezés. Álláspontja alátámasztására megjelölt alkotmánybírósági határozatokat: 30/1992. (V.26.) AB, 12/1999. (V.21.) AB, 18/2004. (V.25.) AB, 95/2008. (VII.31.) AB. és 18/2000. (XI.6.) AB határozatokat. A Kúria gyakorlatából felhívta az EBH2010. 2215., BH2005. 46., BH1997. 165., BH1998. 521. és BH2011. 242. eseti döntéseket.

III.

[13] A harmadfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az előterjesztett jogorvoslat joghatályos-e, a másodfellebbezés benyújtásának törvényes feltételei fennálltak-e.

[14] A Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén.

A (2) bekezdés a) pontja szerint ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

[15] A harmadfokú bírósági eljárás szabályait a Kúria 1. BK véleménye B/II. szám alatt értelmezi.

Úgy foglalt állást, hogy a büntetőeljárási törvény nem fellebbezési okot, hanem egy olyan eljárásjogi helyzetet szabályoz, amelynek bekövetkezése esetén a harmadfokú eljárás lehetősége biztosított.

Véleményében kizártnak tartotta azonban a fellebbezés lehetőségét akkor, amikor a másodfokú bíróság az első fokon felmentett vádlott esetében az eljárást megszünteti, vagy a megszüntetett eljárás esetén a vádlottat – a kényszergyógykezelés elrendelésétől eltekintve – felmenti, mert ezekben az esetekben eltérő okból ugyan, de tartalmilag nem kerül sor bűnösség megállapítására. Leszögezte azt is, hogy nyilvánvalóan nincs helye a harmadfokú eljárásnak, ha a másodfokú bíróság ügydöntő határozata nem tartalmaz a bűnösség körében eltérő rendelkezést.

Értelemszerűen nincs helye a harmadfokú eljárásnak, ha a vád tárgyává tett tények teljes körű értékelése mellett az elsőfokú bíróság ítéletének felmentő rendelkezése minősítésbeli tévedésen alapszik – pl. az alaki halmazat látszólagosságát megállapítva a cselekmény egységes minősítése helyett felment, – a másodfokú bíróság pedig – valóságos alaki halmazat megállapítását látva szükségesnek – a cselekmény törvényes minősítése helyett bűnösséget állapít meg abban a körben, amelyben az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezést hozott.

[16] A másodfellebbezés lehetőségét az nyitja meg, ha a másodfokú ítélet folytán a bűnösség köre megváltozik (BH2014. 44.).

[17] A Be. 615. § (2a) bekezdése 2021. január 1-i hatállyal kimondja, hogy nem tekinthető ellentétes döntésnek, ha a vádlott egy cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és erre figyelemmel a másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés megváltoztatásának lett volna helye.

[18] A Be. 615. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a fellebbezés sérelmezheti
a) az ellentétes döntést, illetve

b) kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

(5) A másodfokú bíróság ítéletének a (3) bekezdésben meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek.

[19] A fentiekből következően a bejelentett vádlotti másodfellebbezés joghatályos.

IV.

[20] A felülbírálat kapcsán az ítéltábla a következőket emeli ki:

[21] A Be. 617. § alapján a harmadfokú bírósági eljárásban a másodfokú bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezéseket az e Részben foglalt eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni.

[22] A Be. 618. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság
a) a másodfokú bíróság ítéletének

aa) a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését

ab) azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatára eredményezett, és

b) az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

(2) A harmadfokú bíróság hivatalból dönt az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben, valamint a szülői felügyeleti jogra és a polgári jogi igényekre vonatkozó rendelkezésekről is.

[23] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság és a másodfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartásával jártak el az ügyben. Nem történt sem feltétlen, sem olyan jellegű relatív eljárási hiba, amely a harmadfokú érdemi elbírálást kizárná.

V.

[24] A másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, a fellebbezés elintézése érdekében a Be. 599. § (1) bekezdése felhívásával nyilvános ülést tartott.

A bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával folytatta le a büntetőeljárást, a cselekmények elbírálásához szükséges bizonyítékokat felderítette, azok értékelésének eredményeként csaknem hiánytalan tényállást állapított meg, amelyet a bíróság a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja és 599. § (2) bekezdésének a) pontja alapján biztosított jogkörében azonban kisebb mértékben pontosított, illetve kiegészített (Be. 592. § (2) bekezdésének a) pontja) a részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölve.

[25] Az így kiegészített, pontosított tényállás a másodfokú felülbírálat során irányadó volt (Be. 593. § (3) bekezdése).

[26] Ez a bizonyítékok indokolt mérlegelésével megállapított tényállás összhangban áll az iratok tartalmával, téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, ezért azt az ítéltábla a harmadfokú eljárásban is irányadónak tekintette a Be. 619. § (1) bekezdésének megjelölésével.

VI.

[27] A bejelentett vádlotti fellebbezés alaptalan.

[28] A törvényszék az irányadó tényállás alapján helytállóan vont következtetést a vádlott bűnösségére, körültekintően hivatkozott a jogi szakirodalomra is, így jogi érvelése kifogástalan, a vádlott által megvalósított bűncselekmény minősítése törvényes.

Helyesen mutatott arra is rá a törvényszék, hogy a cselekmény büntetőjogi megítélése tekintetében nemcsak a vádlott beszédeiben elhangzottaknak van jelentőségük, hanem az általa megformált szövegkörnyezetnek és az helység beszéd közben alkalmazott, a tényállásban is rögzített dramaturgiának, amelyek összességükben még inkább alkalmasak voltak, hogy a szenvedélyeket felszítsák, a társadalmi rendet és békét sértsék.

[29] A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) a közösség megsértése elnevezésű bűncselekmény két változatát szabályozta.

Az 1989. évi XXV. törvény állapította meg a korábbi Btk. 269. §-ának új címét (közösség elleni izgatás) és szövegét.

[30] Az Alkotmánybíróság már több alkalommal is vizsgálta a gyűlöletkeltés elleni büntetőjogi fellépés egyik eszközét, a közösség elleni izgatás törvényi tényállását. Határozataiban az alábbi szempontokat emelte ki:

A közösség elleni izgatás bűncselekményének vizsgálatakor a nyilvánvaló és közvetlen veszély tesztjét és a támadott értékek egyediségének követelményét mindenképpen figyelembe kell venni. Csak bizonyos mérték fölött (azaz a nyilvánvaló és közvetlen veszély esetén) igazolható alkotmányosan a szabad véleménynyilvánításhoz való jog korlátozása. A véleménynyilvánítás szabadsága csak nagyon szűk körben korlátozható. Az uszítás éri csak el azt a szintet, amelytől szükséges és arányos mértékben korlátozható a véleménynyilvánítás szabadsága.

A nagy nyilvánosság előtti gyűlölködő magatartások szankcionálásához olyan alaptörvényi rendelkezés szükséges, amely alapján egyértelműen rögzítve vannak a szólás és véleménynyilvánítás korlátozásának szempontjai és keretei.

[31] A 30/1992. (V. 26.) AB határozat értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak; amíg egy ilyen

alkotmányosan meghozott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság értelmezésében a szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepe mindenképpen azzal jár, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, azaz a véleményszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. A vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál.

[32] Az uszítás tekintetében az Alkotmánybíróság szerint a véleménynyilvánítás és sajtószabadság büntetőjogi korlátozását mind az emberek meghatározott csoportjai ellen gyűlöletkeltésnek történelmileg bizonyítottan kártékony hatása, mind az alkotmányos alapértékek védelme, továbbá a Magyar Köztársaság nemzetközi kötelezettségeinek teljesítése szükségserűvé és indokoltá teszik.

Az emberek meghatározott csoportja elleni gyűlöletkeltési szándékot kifejező bármely megnyilvánulás alkalmas a társadalmi feszültségek kiélezésére, a társadalmi harmónia és béke megzavarására, legsúlyosabb kifejeletében a társadalom egyes csoportjai közötti erőszakos összeütközések kiváltására. E megnyilvánulások akadályozzák, hogy az emberek bizonyos közösségei harmonikus kapcsolatban éljenek más csoportokkal. Ez, növelve egy adott közösségen belüli érzelmi, szociális feszültségeket, szétszakítja a társadalmat, erősíti a szélsőségeket, az előítéletességet, az intoleranciát. Mindez csökkenti a plurális értékrendet, a különbözőséghez való jogot elismerő, toleráns, multikulturális, az emberek egyenlő méltóságának elismerésén alapuló, a diszkriminációt értékként el nem ismerő társadalom kialakulásának esélyét.

[33] Az emberek meghatározott csoportjai elleni gyűlöletkeltés alkotmányos védelemben részesítése feloldhatatlan ellentmondásban lenne az Alkotmányban kifejezésre jutó politikai berendezkedéssel és értékrenddel, a demokratikus jogállamiságra, az emberek egyenlőségére, egyenlő méltóságára, valamint a diszkrimináció tilalmára, a lelkiismereti és vallásszabadságra, a nemzeti, etnikai kisebbségek védelmére, elismerésére vonatkozó alkotmányos tételekkel.

[34] 12/1999. (V. 21.) AB határozatában az Alkotmánybíróság azt is kimondta, hogy a büntethetőség alkotmányos küszöbét a gyűlöletre uszítás jelenti, ugyanis csakis az uszítás foglalja magában azt a bizonyos mérték fölötti veszélyt, amely a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozását megengedhetővé teszi.

A gyűlöletre uszítás valójában visszaélés a véleménynyilvánítás szabadságával.

[35] Magyarország Alaptörvénye IX. cikk (5) bekezdése: a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére. Az ilyen közösséghez tartozó személyek – törvényben meghatározottak szerint – jogosultak a közösséget sértő véleménynyilvánítás

ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt igényeiket bíróság előtt érvényesíteni (Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása 2013. március 25.).

[36] Az adott bűncselekmény elkövetésének időpontjában a közösség elleni uszítás törvényi tényállását a Btk. 332. §-a akként szabályozta, hogy aki nagy nyilvánosság előtt a magyar nemzet ellen, valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport ellen, vagy a lakosság egyes csoportjai ellen – különösen fogyatékosra, nemi identitásra, szexuális irányultságra tekintettel – gyűlöletre uszít, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[37] A törvény a tényállás címében izgatás helyett az uszítás kifejezést használja, koherenciát teremtve a tényállás szövege és annak elnevezése között. A tényállás új eleme, hogy a lakosság egyes csoportjai közül nevesíti a nemi identitást, a szexuális irányultságot és a fogyatékoságot.

[38] A vádbeli bűncselekmény elkövetését követően 2016. október 28. napjától módosult a közösség elleni uszítás törvényi tényállása:

Btk. 332. § Aki nagy nyilvánosság előtt

a magyar nemzet ellen,

valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport, illetve annak tagja ellen, vagy

a lakosság egyes csoportjai, illetve azok tagjai ellen – különösen fogyatékosra, nemi identitásra, szexuális irányultságra tekintettel –

erőszakra vagy gyűlöletre uszít, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[39] A rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló 2008/913 / IB tanácsi kerethatározat 10. cikke előírja a tagállamok számára, miszerint meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a kerethatározat rendelkezéseinek 2010. november 28-ig megfeleljenek. A magyar jogszabályok uniós joggal való összeegyeztethetőségének vizsgálatakor az Európai Bizottság úgy látta, miszerint a magyar büntető törvényi szabályozás nem megfelelő, tekintettel arra, hogy

a Btk. 332. §-a a gyűlöletre uszítás cselekményét tartalmazza ugyan, azonban a joggyakorlat által kialakított értelmezés alapján valójában az erőszakra uszítást rendeli csak büntetni, míg a kerethatározat 1. cikk (1) bekezdésének a) pontja a nyilvánosság előtt erőszakra vagy gyűlöletre uszítás cselekményét rendeli büntetni, illetve

a Btk. 332. §-a a „csoport” elleni uszítás, míg a határozat 1. cikk (1) bekezdésének a) pontja a „csoportjával vagy e csoport valamely tagjával szemben” megfogalmazást használja.

A fentiekre figyelemmel volt indokolt a közösség elleni uszítás törvényi tényállásának módosítása.

[40] A Btk. 2. § (1) és (2) bekezdése értelmében a bűncselekmény elkövetésének időpontjában hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni, hiszen az elbíráláskor hatályos törvényi tényállás többlet elemeket tartalmaz.

[41] A bűncselekmény elkövetésének időpontjában meghatározott közösség elleni uszítás büntetnének jogi tárgya a köznyugalom, amit a tényállás megvalósítása a gyűlöletre uszítás révén veszélyeztet.

[42] Az elkövetési magatartás a gyűlöletre uszítás, azaz az erőszak érzelmi előkészítése. A gyűlölet az egyik legszélsőségebbi érzelem, nagyfokú ellenséges indulat, olyan negatív, erős ellenszenvet magába sűrítő, heves, ellenséges érzelem, amely nélkülözi a józan megfontolást, és a tények, érvek ütköztetésére, tárgyilagos mérlegelésére képtelenül, izzó indulati, érzelmi töltéssel fordul tárgyával szemben (EBH2010. 2215.).

[43] Aki uszít, az valamely személy, csoport, szervezet, intézkedés ellen ellenséges magatartásra, ellenséges, kárt okozó tevékenységre bírta, ingerel, lázít. Nem az értelemhez szól, hanem a primer ösztönöket célozza meg, mások érzelmi világára kíván hatni a szenvedélyek felkorbácsolása révén, számolva azzal, hogy a felszított, ellenséges indulatok kitörhetnek, és fékezhetetlenné válhatnak (BH1998. 521.).

[44] A bírói gyakorlat szerint a gyűlöletre uszítás olyan gyűlölet felkeltésére irányul, amely aktív tevékenységbe megy át (BH1997. 165.).

[45] A gyűlöletre uszítás tárgyi értelemben szenvedélyek oly mérvű felszítását feltételezi, amely magában hordja a gyűlölet önfejlődéséből származó erőszakos jellegű konkrét sérelem reális lehetőségét (BH2011. 242.).

[46] Ugyan az EBH1999. 5. eseti döntés a közösség elleni izgatás törvényi tényállása körében jelent meg, azonban a közösség elleni uszítás törvényi tényállásához is irányadó magyarázatul szolgálhat:

Az adott bűncselekmény veszélyeztető – a köznyugalmat, a társadalmi békét veszélyeztető – bűncselekmény, melynek törvényi tényállása célzatot (tehát egyenes szándék) nem követel meg. A bűncselekmény megvalósulásához elegendő, ha az elkövető tudatában van annak, hogy sokak előtt tett megnyilvánulása gyűlölet szítására alkalmas. Ez azonban – még ha eshetőleges szándékról van is szó – feltétlenül magában foglalja annak felismerését is, hogy a felhevített gyűlölet szélsőséges aktivitásba (intoleráns, kirekesztő, jogfosztó magatartásba, végső esetben – erőszakos jellegű – cselekvésbe) csaphat át.

[47] A vádlott álláspontjával ellentétben a törvényszék ítélete [19] és [29] bekezdéseiben helytállóan mutatott rá arra, hogy a vádlott a vád tárgyává tett beszédeiben, azok egészen végig húzódoan, a szenvedélyeket felszítva a zsidóság (Izrael állam) valamint a magyarság szabadkőműves, liberális gondolkodású tagjai, csoportjai ellen gyűlöletre uszító kifejezéseket használ: „ránk támadnak, elpusztítanak, megszállnak, leigáznak, veszélyt jelentenek, bennünket gyilkolnak” és az általa ellenséggként megjelöltekkel szemben erőszakos cselekmények elkövetésére buzdított „a harc, a csapat, a sereg, a küzdeni fogunk a végsőkig és a takarodjanak” szavakkal.

A helység1 és az helység beszédekben közös jellemző az, hogy a vádlott ellenséggként, veszélyesnek jelölte meg Izrael államot, a magyarországi liberális gondolkodású embereket, a homoszexuálisokat, akiknek célja Magyarország leigázása, megsemmisítése.

Az ítéltábla egyet értett a törvényszékkal abban is, hogy a beszédek összességükben tevékeny gyűlölet kiváltására, az erőszak érzelmi előkészítésére alkalmasak.

[48] A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket csaknem kimerítően számba vette és azokat súlyuknak megfelelően értékelte.

Az enyhítő körülmények között a vádlott egészségi állapotának romlása is megjelölendő.

[49] Külön enyhítő körülmény az eljárás elhúzódása. Ennek kapcsán a Be. 564. § (4) bekezdésének b) pontja is megjelölendő és az Alkotmánybíróság határozatára is utalni kell.

[50] Az eljárás elhúzódása kapcsán a 2/2017. (II. 10.) AB határozat 1. pontja alatt az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 258. § (3) bekezdésének e) pontja alkalmazása során az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, miszerint amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét.

[51] Az ítéltábla álláspontja, hogy a törvényszék által kiszabott, 2 évi próbaidőre felfüggesztett 1 év szabadságvesztés büntetés kellően szolgálja a Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célokat a Btk. 80. §-ban rögzített büntetéskiszabási elvekkel együtt.

[52] A Btk. 85. § (1) bekezdése értelmében a két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha – különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

A törvényhely (2) bekezdése rögzíti, hogy a próbaidő tartama egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években, vagy években és hónapokban kell meghatározni.

[53] Helyesen járt el a másodfokú bíróság akkor, amikor lehetőséget látott a vádlottal szemben törvényesen kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának 2 évi próbaidőre történő felfüggesztésére, mely álláspontjának helytállósága a harmadfokú eljárásban vált igazolhatóvá az eljárás elhúzódásának ténye és a vádlott egészségi állapotának romlása okán.

[54] A szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztése kapcsán külön ki kell térni az Alkotmánybíróság e tárgykörben hozott határozatára.

[55] Az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV. 17.) AB határozat 1. pontja alatt megállapította, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 104. § (1) bekezdése és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, miszerint a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen.

[56] A Btk. 102. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes.

[57] A törvény kizárólag a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén jogosítja fel a bíróságot arra, hogy a bűnösséget megállapító és büntetést kiszabó ítéletben mentesítse az elítéltet a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól. Az előzetes mentesítés szubjektív, alanyi feltétele – az utólagos mentesítéshez hasonlóan – a terhelt érdemessége.

[58] Az érdemesség fogalmát, illetőleg annak tartalmát a jogalkotó sem a korábbi Btk.-ban, sem a Btk.-ban nem határozta meg, annak tartalmára vonatkozóan a jogszabály indokolása ad némi iránymutatást. A fogalom valóságos tartalmát a bírói gyakorlat munkálta ki (EBH1983. 51.).

[59] Az érdemesség vizsgálatánál különösen az elkövető személyét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és motívumait kell értékelni (EBH1986. 92.).

[60] Az érdemesség megállapításánál nemcsak az elkövető személyét és életvitelét, hanem a bűncselekmény tárgyi súlyát és jellegét is értékelni kell (BH1983. 221.).

[61] A vádlott által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya és jellege miatt az ítéltábla nem látott lehetőséget előzetes bírósági mentesítés alkalmazására.

[62] A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek, azonban elírás folytán néhány helyen pontosításra szorult, így az elkobozni rendelt bűnjelek körében, az elektronikus hírközlő hálózaton közzétett adatok végleges hozzáférhetetlenné tétele esetén (nyomozati irat 247. és 249. oldalak), illetőleg az állam terhén maradó bűnügyi költség vonatkozásában.

A törvényszék ítéletének [36] bekezdésében az indokolásban az elkobozni rendelt bűnjelek sorszámanál 4-16. sorszám a helytálló.

A [38] bekezdésben az állam terhén maradó bűnügyi költség összege helyesen 219.593 Ft.

[63] Az elektronikus hírközlő hálózaton közzétett adatok végleges hozzáférhetetlenné tételével kapcsolatban a másodfokú ítélet indokolásában a [36] bekezdésben feltüntetett Be. 570. § (1) bekezdése helyett a Btk. 63. § (1) bekezdésének g) pontja és 77. § (1) bekezdésének a) pontja jelölendő meg.

[64] A nyomozás során a rendelkezésre álló iratok szerint (255. oldal) a nyomozási bíró Nyíregyházi Járásbíróság 8.Bny.465/2014/2. számú végzésével, mely 2014. augusztus 21-én emelkedett jogerőre, valamint (283. oldal) Nyíregyházi Járásbíróság 14.Bny.523/2014/2. számú, 2014. szeptember 9. napján meghozott végzésével elektronikus adat ideiglenes eltávolításával az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét rendelte el.

[65] A Be. Nyolcadik Része a kényszerintézkedések körében az LIII. Fejezeténél tartalmaz rendelkezéseket az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételéről. Az elektronikus adat ideiglenes eltávolítását a Be. 336. §-a szabályozza, míg az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozását a Be. 337. §-a rögzíti meghatározott bűncselekmény típusokra.

[66] A Be. 570. §-a kimondja, hogy a bíróság hivatalból vagy az ügyészség indítványára az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének végrehajtását az elektronikus adathoz való hozzáférés végleges megakadályozásával rendeli el, ha az elektronikus adathoz való hozzáférésnek a 337. § (1) bekezdése szerinti ideiglenes megakadályozása volt elrendelve, és a hozzáférés megakadályozása továbbra is indokolt.

[67] A Btk. 77. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében véglegesen hozzáférhetetlenné kell tenni azt az elektronikus hírközlő hálózaton közzétett adatot, amelynek hozzáférhetővé tétele vagy közzététele bűncselekményt valósít meg.

[68] Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének végrehajtása kapcsán az ítéltábla a 9/2018. (VI. 11.) IM rendelet 69. §-át, az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokra vonatkozó 2001. évi CVIII. törvényt 12/A §-át és a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtására vonatkozó 2013. évi CCXL. törvény 324. §-át jelöli meg.

[69] A fentiekből következően az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta a Be. 623. § (1) bekezdése szerint.

[70] A harmadfokú eljárásban felmerült kirendelt védői díj a 32/2017. (XII.27.) IM rendelet 7.§ (1) és (3) bekezdései alapján került meghatározásra.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a harmadfokú eljárásban a Be. 574. § (1) bekezdésén alapul, figyelemmel a Be. 617. §-ban rögzítettekre is.

[71] Az ítéltáblán az ítélet meghozatalára tanácsulésen a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 210. § (7) bekezdése alkalmazásával került sor.

A harmadfokú bíróság az ügydöntő határozatot a Be. 452. § (1) bekezdése szerint foglalta írásba, amely teljeskörűen tartalmazza a Be. 561. § (3) bekezdésében foglaltakat, annak közlése kézbesítés útján történik.

Debrecen, 2021. június 14.

Dr. Balla Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva s.k. előadó bíró, Dr. Gömöri Olivér s.k. bíró

Záradék: Az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Bf.149/2019/33. számú ítélete az ítéltábla jelen határozatával a mai napon jogerős.

Debrecen, 2021. június 14.

Dr. Balla Lajos s.k.
a tanács elnöke